

Brigitte, 75: Borde sålt huset tidigare

Innan man går i pension måste ett antal viktiga beslut tas.
När är det dags att sluta jobba? Hur länge ska tjänstepensionen betalas ut? Ska man ha kvar återbetalningsskyddet? Bo kvar eller flytta till något billigare?
Alla dessa beslut har stor betydelse för den egna ekonomin resten av livet.
Så här blev resultatet för fem av Sveriges 1,2 miljoner pensionerade kvinnor.

Fredrik Rundkvist
 foto: karolin Ericsson/afp

För Brigitte Isaksson, 75, i Nyköping har pensionärstillsvar varit en berg och dalbana.

Fram till dess att min ekonomi kraschade hade jag jättekul, så kul har jag nästan inte haft tidigare, säger hon.

Efter att ha jobbat sedan hon var 14 år, huvudsakligen på kontor, blev Brigitte Isaksson heltidsarbetslös 2005. Då gick jag över till äldreomsorgen och jobbade på ett särskilt boende för äldre. Där jobbade jag heltid tills jag blev 65 år och gick i pension. Sen gick jag som timvikarie på samma ställe fram till jag fyllde 71.

Hur har du tagit ut din pension?

Tjänstepensionen tog jag ut på fem år. Då var vi fortfarande två så vi klarade oss ganska bra ekonomiskt så de pengarna tänkte jag spara för att ha senare, man vet ju liksom inte vad som händer framöver.

Så här i efterhand tycker jag nog att det var rätt beslut. Det var inte många kronor. Jag fick även en privat pension som jag hade sparat till. Så mycket pengar som vi hade den sista tiden innan min man gick bort 2018 har vi nog aldrig haft tidigare. Vi levde ganska bra.

Vad händer när du blir pensionerad?
 Jag försökte bo kvar ett år, men ekonomin tillät inte det. Jag fick bara ut 10 000–11 000 kronor i pension och klarade mig inte på det. Enda alter-

nativet var att sälja huset och flytta till en hyreslägenhet, att köpa en lägenhet hade jag inte råd med. Men det är dyrt att hyra, jag betalar 8180 kronor i månaden för min tvåa.

Sen jag sålde huset levde jag ganska bra i fyra år. Men för två år sedan fick jag vägglös i min lägenhet. Jag hade Anticimex där tre gånger utan att bli av med dem. Till slut fick jag en ny lägenhet, men det innebär att jag tvungades betala dubbla hyror i tre månader. Och så kunde jag inte ta med mig några stoppade möbler, så jag var tvungen att köpa en massa nya möbler. Så de pengar jag hade sparat försvann snabbt.

Nu har jag så dålig ekonomi att jag får bostadstillägg, 4 700 kronor varje månad. Utan det så vet jag inte hur det hade gått. Samtidigt tycker jag att det är helt fel att man får bostadstillägg, man ska kunna klara sig på sin pension.

Med facit i hand, vad kunde du ha gjort annorlunda?

Vi borde ha sålt huset tidigare och köpt en bostadsrätt i stället, eftersom vi inte hade ork och råd att hålla på med huset. Hade vi gjort det så hade mitt liv varit lite enklare i dag.

Hur du nått tips till den som ännu inte har gått i pension?
 Om man inte har en ordentlig tjänstepension så måste man se till att spara själv, så tidigt som möjligt, annars blir det väldigt svårt.

PENSION PÅ 30 SEKUNDER

- Pensionen består av tre delar: allmän (statlig) pension, tjänstepension (genom kollektivavtal) och eventuellt privat sparande.
- Tjänstepensionen kan tas ut på 5, 10, 15, 20 år eller livslångt. De flesta löntagare har ett antal olika tjänstepensioner där vilken koren kan variera. Den som väljer ett tidsbegränsat uttag får däremot klara sig på sin allmänna pension.
- Den allmänna pensionen består av två delar: premiepension och inkomstpension. De kan börja tas ut från 63 års ålder. Ju tidigare man tar ut pensionen desto lägre blir den.
- Om den allmänna pensionen är låg kan man ta bidrag i form av garantipension, inkomstpensionstillägg och bostadstillägg från 66 års ålder. Numera får varannan pensionär garantipension.
- Kvinnor har i genomsnitt 20 procent lägre pension än männen. Det beror främst på att kvinnor arbetar mer deltid och i högre grad än männen arbetar inom lågloneyrken.
- Tack vare bidragen får kvinnliga högnkomsttagare i genomsnitt en allmän pension som motsvarar 88 procent av sin slutlön (87 procent för män) när de går i pension. Kvinnliga medelinkomsttagare får ut 54 procent (56 procent för män) medan kvinnliga högnkomsttagare bara får ut 38 procent (39 procent för män).

DYR HYRA Brigitte Isaksson, som började jobba redan när hon var 14 år, har det i dag tufft ekonomiskt. "Utän bostadstillägget vet jag inte hur det hade gått", säger hon. Foto: CAROLIN ERICSSON

'Kommer inte ha råd med extragrejerna'

Sara Magnusson, 68, i Norrtälje lämnade jobbet som undersköterska för fyra år sedan.

– Min man och jag klarar oss bra på våra pensioner bra, men vi gjorde ett tokigt val när det gäller hans tjänstepension, säger hon.

Till skillnad från många andra inom vården var det inte ryggen eller lederna som gjorde att hon tog beslutet att gå i pension i för tid. Det var en chef.

Jag ville inte avsluta mitt arbetsliv med en massa trassel, så jag kände att det var bättre att sluta, säger hon.

Hur har du lagt upp ditt pensionsuttag?

Jag har tagit ut tjänstepensionen livsvarigt. Så det är inte mycket jag får varje månad, i gengäld får jag pengar hela livet. Men vi är ju två och min man valde dessvärre att ta ut sin tjänstepension på tio år. Det är bättre att ha 4 000 i månaden hela livet än 9 000 i månaden i tio år. Men så tänkte vi inte då, tyvärr.

Varför valde ni tidsbestämt uttag?

Det var det råd vi fick. Det var mycket snack om det där på den tiden: "Ta ut tjänstepensionen så fort som möjligt och lev livet!" Men man vill ju leva ett bra liv även efter de första fem-tio åren

som pensionär. Tar man ut pengarna på fem år så blir det ju en väldigt skillnad efter den sista utbetalningen. Det är inget jag rekommenderar.

Vad kommer det att innebära för er?

Vi har så att vi klarar oss, men vi kommer inte längre att ha råd med de där extragrejerna vi kan unna oss i dag. Vi blir tvungna att dra in på en hel del.

Så det kommer att märkas. Och om jag skulle bli självt skulle jag inte klara av att bo kvar i huset. Med en pension på cirka 13 500 klarar man sig inte längre.

Har du nått tips till den som ännu inte har gått i pension?

Ta ut tjänstepensionen livsvarigt. Man behöver pengarna hela vägen. Och spara till pensionen, tidigt. Börjar man spara några hundralappar i månaden när man är 20–25 så har man en bra privat pension när det är dags. Och unga måste se till att de har kollektivavtal och tjänstepension.

När jag var fackligt aktiv rekommenderade jag alla att ta ut all ersättning från jobbet, även kompitid, i pengar. Allt som läggs på lönen ger en bättre pension. Undvik förmånsbil eftersom det sänker pensionen. Samma sak med trappa ner innan man går i pension, det sänker också pensionen.

'Jag är uppvuxen med att vända på kronorna'

Ingegerd Wählin, 75, gick i pension vid 64 års ålder.

Hon valde att ta ut en stor del av tjänstepensionen på kort tid. Det blev rätt bra, jag tror inte att jag hade gjort det annorlunda i dag, säger hon.

Efter 46 år på Försäkringskassan i Skövde

jag gjorde inte det. Men jag tror nog inte att jag hade gjort annorlunda i dag.

Hur ser din pension ut för övrigt?
 Jag har nåt från AMF också. Därifrån får jag även en efterlevandepension efter min make som dog 2018. Den har jag fram till 2030.

5 kvinnor berättar: Så blev det för oss när vi gick i pension